

# رد تاي آيسررب

## [داعم هني مز]

- اهي سررم ناي اة اسلا ن كنولئسي ١٠
- اهاهت نم كبر لي ٢٠
- هيل حورلاو ةكئال م ل جرت ٣٠
- هيل جري م ث ضرأل لي إلام سلا نم رمأل ربي ٤٠
- بيطل ملكلا دعصي هيل ٥٠
- نيرفاكلا بة طي حمل من هج نإو بادعلا ب كنول جعتسي ٦٠

# نایا ؤعاسلا نك كنولئسى.۱

## اهى سرم

هكرابم هروس ۱۸۷ هى آدهدىم حىضوت ار تمايق و ؤعاس هطاحا هلاس هك ىتاي آ نيرت مهم زا ىكى  
تسا فارعا:

دنك اهمل ع امنل ل هاسرم نايأ ؤعاسلا نك كنولئسى  
يف تلقت وه ال اهل قول اهيلجي ال يبر  
كنولئسى ؤتغب ال مكيتات ال ضرال او تاوامسلا  
رثكأ نكلو هلا دنك اهمل ع امنل ل هانك يفح كنأك  
[1] نوملعي ال سانلا

هذاحا بصم همجرت:

وگب شعوو ووب دهاوخ ىك هك تمايق زا ارت دنسرپيم  
رد ارنا دنكىمن رهاظ مراگدروپ دزن رگم نا شناد تسين  
نيمز و اهانامسا رد دما نارگ وا رگم شتقو  
ايوگ هك وت زا دنسرپيم ىناهگان رگم ار امش ديايمن  
ملع تسين وگب نا زا نديسرپ راي سب هار زا ىئاناد وت  
دننادىمن نامدرم نيرت شيب نكي ل و ادخ دزن رگم نا

« [2] تسا هاگرگنل و رارق تسا و رارق لحم «ىسرُم» ،دنهاوخىم ار ؤعاس ىاسرُم وت زا دىامرفىم

تسا هدمآ ع حون ترضح ىتشك هب عجار [3] اهى سرم و اهى رجم هلا م سب

دىامرفىم مىرك نآرق اما! دىنك ربص رگيد لاس اهدراىلىم هك داد ناوتىم باوج بوخ؟ تسىچ باوج  
،دىنك كرد ار تمايق تسين نكمم ،دىنك ربص مه لاس دراىلىم نارازه رگا ،دىتفر هابتشا ار هار  
ىاسرُم ،دنك راکشآ ار تمايق دناوتىم هك تسوا هانت و هانت نوچ؟ ارچ ،دىوش سان شادخ دياب ادتبا  
«ضرال او تاوامسلا يف تلقت» ،دنك هولج نيمز و اهانامسا رد دناوتىمن هك تسا ىروط تمايق  
تمايق زاب ،دىنك عمج مه اب ار هدنىآ و هتشذگ ىاهنامز زا لاس دراىلىم ناوت هب دراىلىم رگا  
ىتقو هك تسين ىاهراچ اذل و ،دنه ناشن ار تمايق دناوتىمن و دنكىم ىنىگنس هانآ هب تبسن  
؟دمآ اچك زا ديم هفيمن امش و ،دىايم (ؤتغب) اتعقد دىايم

## [4] نورعشي ال مهو ةتغب مهيتأت نأ ةعاسلا ال نورظني له

ناشي و ناهگان ار ناشيا ديآ هك ار تمايق زج دنشكيم راطتنا ايآ  
دندان

ىلعات هللا ءاش نإ مینکیم هجوت رگید تایآ هب دشاب قیفوت رگا لاح

۱۸۷ هیآ، فارعالا ةروس [1]

يف هلصأ تبث اذا، وُسْرِي لَبَجْلا اسَر و. كَسْفَن نِيْب و كَنِيْب امي ف هتَمَكْحَأ: ثَيَدْحَلْ تُوسَر [2]  
لابحللاب دشني رجنأ: ةَسْرُمْلَا و. ريسَت ال تيقبف، ءامل رارق ىلإ تهتنا: ةَنِيْفَسْلَا تَسَر و. ضرأل  
(290 ص؛ 7 ج؛ نيعل باتك) رحبل ي ف لسري ف

يساور: لاق و، [13/ أبس] تاي سارو دُق و: ىلعات لاق، هريغُ هاسُرَا و، تبث: وُسْرِي ءيشلا اسَر: لاق ي  
وحن ىلإ ةراشإ كلذ و، [32/ اتعزانلا] اهاسُرَا لَابَجْلا و، تاتبات الابج: يَأ، [27/ اتالسرمللا] اتاخماش  
:رعاشلا لاق، [7/ أبنللا] ااداتوُ لَابَجْلا و: ىلعات هلوق

داتوُ سُرْت مل اذا لَابَج ال و

اهاسُرْم و اهزَجْم ةللل مَسْب اهي ف اُوبَكْرَا: ىلعات لاق و، اهبنط تقلأ: وحن، اهَسَاَرْم ةباحسل تقلأ و  
و اهي زَجْم: ئرق و، لوعفملا و، نامزلا و، ناكملا و، ردصم لل لاق ي ىَسْرُمْلَا ف، تُتْيَسْرَا و، تي رجا: نم  
نِيْب تُوسَر و، اهتوبث نامز: يَأ، [187/ فارعالا] \*اهاسُرْم نَأْيَا ةعاسللَا نَعَكَنُ وُلُئْسَي: هلوق و (اهي سَرْم  
354 ص؛ نآرقلا ظافلل اذرفم). حلصل اعاقيإ مهن ي ب تبثأ: يَأ، موقلل

و، ضرأل ي ف هلصأ تبث اذا وُسْرِي لَبَجْلا اسَر و. وه هاسُرَا و، تَبَث: ىَسْرَا و اُوسُر وُسْرِي ءيشلا اسَر  
:هُمَدَقُ تَسَر و. ءيسار اهتدحاو: شفخأل لاق بُخساوُرْلَا تُبَاوُثْلا: لَابَجْلا نم يساورلا و. تاي سارل لَابَج  
ءامل رارق ىلإ ىهتنا و رَعَقْلا اُلفَسَا عَلَب: اُوسُر وُسْرَت ةَنِيْفَسْلَا تَسَر و. بَحْلَا ي ف تَبَث  
و، ماسللا هيلع، حون ةصق ي ف زيزعل ليزنتلا ي ف و. وه اهاسُرَا و، ريسَت ال تيقب و تَبَثْ  
(321 ص؛ 14 ج؛ برعل ناسل) اهاسُرْم و اهزَجْم ةللل مَسْب: هتني فس

۴۱ هیآ، دوه ةروس [3]

۶۶ هیآ، فرخزلا ةروس [4]

## اهاتنم كبرى لى ۲-

هك روطنامە و ،مىنك فىصوت عنتمم لهس هب ار تمايق هب عچار مىرك نآرق تاى آ هك تساجب اعقاو دوخ نخس زج روطنامە ،«**وه ال اهتقول اهلجى ال**» ،دشاب ععاس ىلجم دناوتىمن لاعتم دناوڭ زج .تسا فوقو و هطاحا رب عرف ،ناىب نوچ ،دنك ناىب ار نآ تىعقاو دناوتىمن دناوڭ

نآ و ،تسا ىدىلك هتكى كى رب لمتشم تسا ععاس هب عچار هك تاغزان هكرابم هروس تاى آ نىا زىل بق هى آ لثم !دورىم ىىاهتنم و ناىاپ ىوس هب و دراد ىعورش ،ععاس ،تسا «**ىهتنم**» هم لك و رارق لحم و هاگرنل و هاگراق و ىسرم زىا و ،تسا هى آ نىا لثم شلاؤس اقىقد هك فارعا هروس هب متخ و دورىم دناوڭ ىوس هب هك تسا نىا رب لمتشم باوج اما ،تسا هدىش لاؤس ععاس رارق تسا !دوشىم ىلاعت و هناعبس وا

اهاسرم ناىا ععاسلا نع كنولأسى

اهاركذ نم تنأ ميف

اهاتنم كبرى لى

اهاشخى نم رذنم تنأ امنا

اهاحض وأ ىيشع ال اوثبلى مل اهنورى موى مهنأك

هءازحابصم همجرت:

شهاگراق دشاب ىك هك تمايق زىا ارت دنسرپم

نآ ندرک داي زىا وت ىتسىچ رد

نآ ىاهتنم تست راگدرورپ ىوسب

نآ زىا دسرتب هك ارنا هدىنك ميب وت هك تسىن نىا زج

رگم دناهدركن گنرد ارنا دىننپ هك ىزور ناشىا هك اىوگ  
ىهاگتشاچ اى ىهاگنابش

و اهن اکم همه رب طیحم و ،درادن ناکم دنوادخ ،تسین یناکم یناعم هب ناحبس یادخ ندوب یه تنم ،تسادخ یوس هب نتفر و تشگزاب تمایق و ععاس هیضق دیامرفیم نآرق اراکش آسپ ،تسا اهنامز دنع یتقو دنچ ره ،صاخ نامز ای صاخ ناکم رد هن ،دینک وچتسج ادخ تفرعم رد ار تمایق تفرعم دیاب رد ریسا و ،اچک ناکم و نامز رب هطاحا اما ،دیتفرگ رپ ریز ار اهناکم و اهنامز همه دیتفر **هللا** !اچک ناکم و نامز تیدودحم

رکذت ود تسا بسانم ،تمایق یارب «**تلوث**» فصو همیمض هب و ،تسا یمهم یدیلک هتکن نیا و منک ضرع:

زا لبق یگنیکت تلحانتشاد تقبس یناعم هب ،نیمز و اهنامسآ رد ععاس ندوب نیگنس.۱. [2]یناهیگ مروت تاطحل و هیلوا هیثا ریز تاطحل رد هک مییوگب ات ،تسین [1]گن بگیب

رد دشاب کی زا شیب [3]اگما رگا و ،تسا رتنیگنس نیمز و اهنامسآ همه زا هک میراد یتاطحل اهنامسآ همه زا هک یاهطل ققحت و ،هیلوا یگنیکت یوس هب ناهیگ تشگزاب دوشیم ععاس هجیتن یفتنم میرک نآرق زا ار نیا هب هراشا عطق روط هب ناوتیمن دنچ ره و ،تسا رتنیگنس نیمز و زا شیب اگما هک تسا نیا لیلد دشاب اعقاو رگا و ،تسا لک ادبم و زیچ همه قللاخ نخس نوچ ،تسناد هب تشگزاب رس رب نخس ،تسا یژرنا/هدام متسیس زا رتارف یسب نآرق نخس اما ،تسا کی « ،تسا روما عیمج و یضای ریغ و یضای قئاقح زا تاتبات مامت و یژرنا و هدام ادبم هک تسادخ زا توافتم الماک ییانعم ،میاداراپ نیا رد (نیگنس هطلح) ععاس سپ ،» [4]هک **رمالا عجری هیلا** ،تسا مرج رب هطلح.

،دندینش دارفا هدروآ شپ متسیب نرق کیزیف یاهتحب هک ار [5]یزاوم یاهناهج ابللاغ هزورما ۲. حرطم موتناوک هیرطن رد لمکم تروص هب یزاوم یاهناهج مامت نوچ هک تسا بوخ هتکن نیا رکذت هب دوعص نوچ و ،دنریگیم رارق مداد حیضوت لبق تسپ رد هک یطورخم هدعاق فک رد یگمه ،دنوشیم و ،تسا یزاوم یاهناهج نیا لوط رد ،دنوشیم دوهشم ،دوعص نیح رد هک یملاوع ،تسا قلطم ادبم یوس هک دراد یرتسب ،طورخم هدعاق ینعی ،دنتسین اهنآ اب یزاوم و ،دنراد یلوط طابترا اهنآ همه اب هب هک هیلا هملک یارب رتسب نیا و ،دهد یاج دوخ رد ار لخدتم ای نیابتتم ناهج تیاهن ب دنوتیم

» [6]نوعجار **هیلا ان و هلل ان** ،ددرگزب و اقل هب ات دراد دمع تلح ،دوریم و یوس



گیب ای گرزب راجفنا کی رثا رد شپ لاس درایلیم 13/8 ملع هک دندقتعم نانادکییزی رثکا [1] رد مارچ و ماسح همه دندهد لیکشت یژرنا راجفنا نیا زا لبق لدم نیا رد ،تسا هدش دلوتم گنپ تسا هدوب هدش هدرشف روصت لباق ریغ کچوک یاضف کی لخد رد ،مینیبیم زورما هک یناهیک هب روصت لباقریغ و مکارتم ،غاد گید نیا سپس .(متا کی یتح ای ،نش هناد کی زا رتزی راییسب) دش نولاب کی هب لیدبت و طسببم دایز **تعرس** اب یلیلد ره .

ام .تسا بوخ یزیگنا تفگش زرط هب دتفایم قافتا هچنآ زا ام کرد ناهج دوجو هیئاث نیلوا رد دادیور هک دوب اچنآ زا .دندش میکحت عیرس یلیخ کییزیف نیئاوق و ناکم ،نامز میهافم هک مینادیم لکش کراوک دندام یمتا ریز تارذ نیلوا و دمآ نوریب یفداصت تاکرح و جرم و جره زا اههیدپ دنتفرگ .

1 ات ناهج دعب هقیقد هس دودح و دنتفرگ لکش **نورتون** و **نوتورپ** دندام رتگرزب تارذ سپس قیروط زا اهنورتون و اهنوتورپ ات دش ثعاب رما نیا .دوب هدش درس دارگیتناس هجرد درایلیم .دنتسه **متا یاههتسه** هک دندهد لیکشت اری یاههتسه و دنسرب مه هب **یشوجمه** .

کی دوب هدام یقاب هچنآ و دوبن مرگ یشوجمه یارب یفاک هزادنا هب رگید ناهج هقیقد 20 زا دعب اما هب لاس 380,000 دودح هلحرم نیا .دوب مویله و **نژوردیه** یاههتسه و **اهنورتکلا** زا یربا و مرگ پوس و دنوش تفج اههتسه اب اهنورتکلا ات دش درس یفاک هزادنا هب ناهیک ماحنارس .دیماجنا لوط دنریگب لکش **اهراتس** نیلوا ات دیشک لوط لاس نویلیم اهدص نآ زا سپ .دنزاسب ار اهمتا نیلوا .دنسرب مینیبیم ار نآ زورما هک یلکش هب هخالاب و ددنک نشور ار یکیرات و .

دوجو هب میسانشیم ار نآ هزورما هک یدودحمانآرهظ ناکم نیا هنوگچ ؟تسا هدش داجیا هنوگچ ام ناهج ادتبا نامه زا هک تسا یتالاولس اهنیا ؟داتفا دهاوخ نآ یارب یقافتا هچ هدنیا یاهلاس رد و ؟تسا هدمآ هدش بللاج و رکب راییسب یاههیرطن شیداییپ هب رجنم و هدرک ریگرد ار نادنمشناد و نافوسلیف

هک دنراد رطن قافتا عوضوم نی رب ناسانش ناهیک و ناسانش هراتس ،نادنمشناد هزورما .تسا بابس اهنت هن هک تسا هدش داجیا گنب گیب ای میطع راجفنا کی رد مینادیم هک روطنامه ناهج .تسا هدروآ دیدپ ار ام **طاسبنا لاج رد ناهیک** رب مکاح یکیزیف نیناوق هکلب تسا هدش هدام داجیا

نرق کی ابیرق ت یارب دوشیم هتخانش گنب گیب ای گنب گیب هی رطن مان اب هک یروئت نی نازیم هزورما ناوتیم هک ینامز عوضوم نی ،دوب وگتفگ و ثحب دروم نارگید و ناققحم طسوت نی هک تسا نی تسا حرطم هک یلاوس ام . تسین بیجع دید هعماج رد ار هی رطن نی تیلوبقم رد یکردم هچ ،تسا هدش روصت میطع راجفنا کی رد هنوگچ ام ناهج ؟تسا انعم هچ هب اقیقدها لطصا ؟دیوگیم هچ ام ناهج تدم ینالوط یا حرط هرابرد هی رطن نی و دراد دوجو دروم نی

داوم همه هک دنکیم نایب گنب گیب هی رطن ،هصالخ روط هب .تسا هداس رایسب هی رطن نی لوصا نی رد ،تسا هتشاد دوجو شپ لاس درایلیم 13/8 زا ابیرق ت ینعی نامز مه ناهج رد هتشذگ و دوجوم هدرشف دیدش یامرگ و تیهان یب یلاگچ اب کچوک رایسب پوت کی تروص هب داوم مامت نامز ناهج و هتفای شرتسگ یگنیکت ناهگان هی رطن نی رد .دوشیم هدی مان یگنیکت هک دناهدش .تسا هدش زاغآ مینادیم هک روطنامه

یرگید یا ههیرطن و تسین ناهج ندمآ دوجو هب یگنوگچ دروم رد نردم هی رطن اهنت نی هک یلا لاج رد روط هب هی رطن نی ،دراد دوجو زین ناسون یاراد ناهج هی رطن ای تباث تلاح رد ملع هی رطن دننام .تسا بوبحم و هدش هتفریذپ هدرتسگ

گرزب ساییقم راتخاس و کییزیف نیناوق ،هدش هتخانش داوم مامت اشنم اهنت هن گنب گیب هی رطن دوخ هب زین ار رگید یا ههدیدپ زا یعیسو فیط و ناهج شرتسگ هکلب دهیم حیضوت ار ناهج ....دهدیم صاصتخا

تسیچ کنالپ هرود ای ملع یگنیکت ؟

هدش هتخانش هرود نیلوا ،دوشیم هتخانش زین (کنالپ هرود ای) کنالپ رصع ناونع هب هک هرود نی .دناهش مکارتم دیدش یامرگ و تیهان یب **یلاگچ** زا دحاو هطقن کی رد داوم همه نامز نی رد .تسا ناهج بلاغ یکیزیف تالاعفنا و لعف رب شنارگیموت ناوک تارثا هرود نی رد هک تسا نی رب داقتع .تسین ربارب هبذاج تردق اب یرگید یکیزیف یورین چیه و تسا

مان نی هب لیلد نی هب و دراد همادا هیناث 43-10 ، ابیرق ت ات 0 هطقن زا کنالپ ینامز هرود نی ،هدام دیدش مکارتم و امرگ لیلد هب .تسا یریگهزادنا لباق کنالپ نامز رد طقف هک دوشیم هتخانش ندش کنخ و شرتسگ هب عورش نیاربانب .تسا هدوب رادیاپان رایسب هرود نی رد ملع تیعضو .تسا هدش کییزیف یداینب یا هورین روهظ و یلجت هب رجنم و هدرک

تسا هزاب نی رد .دنکیم لاقتنایامد زا روبع هب عورش ناهج هیناث ، 36-10 ات 43-10 زا ابیرق ت نیلوا .دناهدرک رگیدکی زا ندش ادج هب عورش ملع رب مکاح یداینب یا هورین دوشیم روصت هک و فیعض ،یوق یا هتسه یا هورین هک رگید یا هورین زا هک تسا هبذاج یورین دروم نی رد یزاسادج .دوشیم ادج دنتسه سیطانغمورتکلا

هدوب نییای فاک هزادنا هب ناهج یامد ،گرزب راجفنا زا سپ هیناث ، 32-10 ات 36-10 زا سپس یا هتسه یا هورین و (یوق یورین) سیطانغمورتکلا یا هورین هک (نیولک هجرد 1028 ینعی) تسا هتشاد ار ازجم یورین ود لیکشت و رگیدکی زا ندش ادج ییانوت (فیعض شنکمهرب) فیعض (تسیچ گنب گیب هی رطن هلاقم ،سردارف تیاس).دنشاب

کی ات کنالپ نامز رد هیئات 32-10 زا و دش زاغآ مروت هرود ناهج یساسا یاهورین نیلوا داجیا اب [2] هب هلحرم نیا رد ناهج هک دهم ناشن یسانشنهکی یاهلدم رتشیب .تشاد همادا مولعمان هطقن و طاسبنا ثعاب الاب هداعلا قوف **راشف** و تراخ هجرد و تسا هدش رپ الاب یژرنا مکارا اب نگمه روط .دوشیم عیرس گنیلوک ای یزاس کنخ

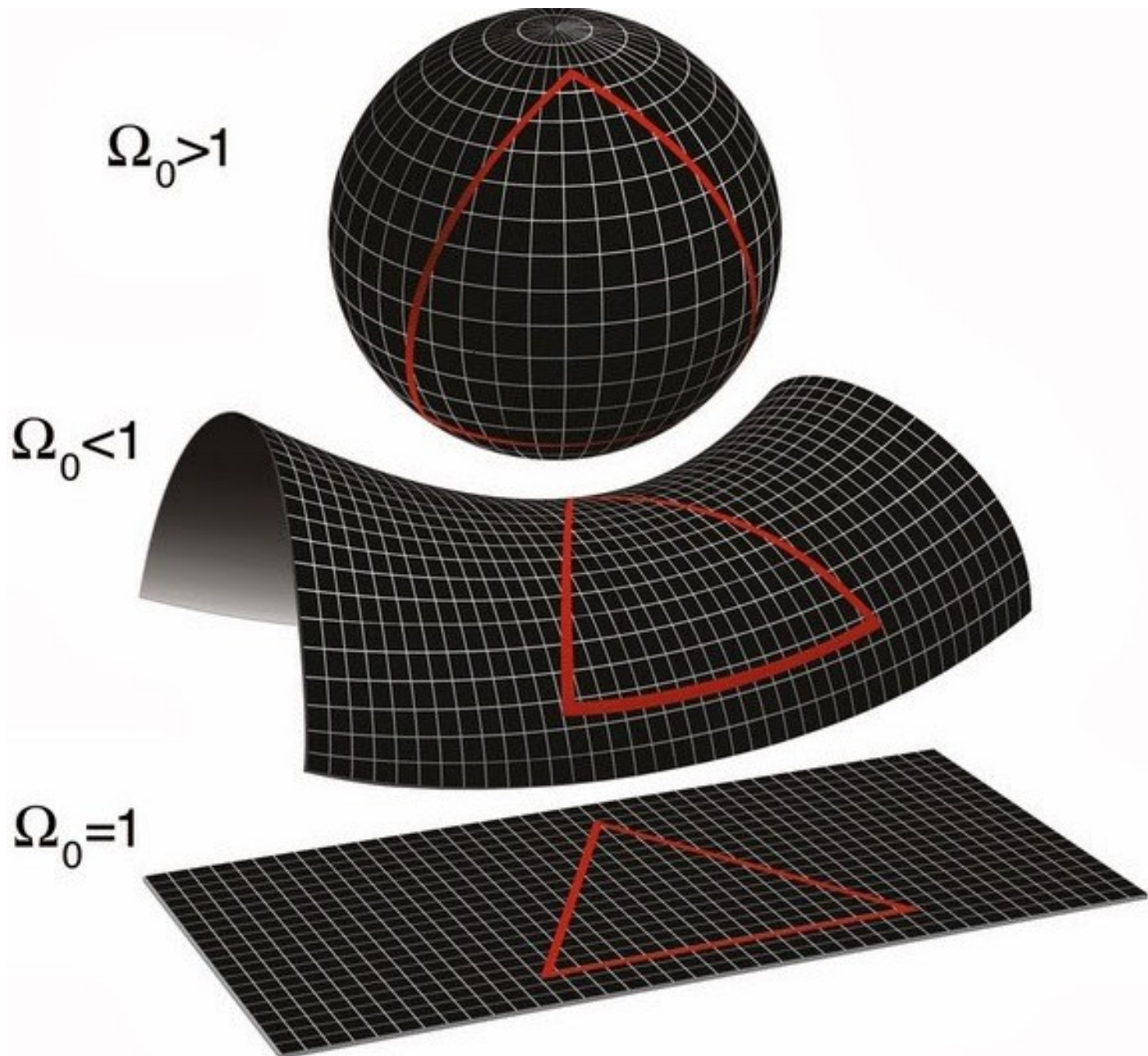
یاهرود هب دوب هدش اهورین ییادج ثعاب هک زاف لاقتنا هک ییاج ،دش زاغآ 37-10 هیئات زا هرود نیا «زنژویراب» هک دوب نامز زا ههرب نیا رد نینچمه .درک دشری دعاصت تروص هب ناهج هک دش رجنم هک تسا هدوب الاب نانچ امد نآ رد هک دراد هراشا یضرف یدادیور هب زنژویراب .داد خر (baryogenesis) .تسا هداد خر یتیبسن تعرس اب تارذ یفداصت تاکرح

نیب زا و داجیا لاح رد موادم روط هب **هدام داپ و هدام** تفج زا یفلتخم عاونان زنژویراب هرود هجیتن رد زا دعب .تسا هدش ینونک ناهج رد هدام داپ رب هدام هبلغ هب رجنم دوریم نامگ هک دنتسه نتفر لیکشت **یداینب تارذ** ریاس نینچمه و نوئولگ-کراوک یامسالپ کی زا ناهج مروت هرود ندش فقوم لکش و تسویپ مه هب هدام و درک ندش درس هب عورش ناهج هک دوب هلحرم نیا زا دعب .تسا هدش (نامه).تفرگ

**گن ب گیب** لدم قیقده میظنت هب طوبرم ناهکی ی هسدنه راتخاس ،گن ب گیب شرازگ هب [3] ریداقم یور رب ناهج هیلوا طیارش زا یخرب هک دنتسه تیغقاو نیا زا هدمآرب لئاسم نیا .دشابیم تاریثات تسناوت یم هیلوا ناهج رد ریداقم نیا زا یفارجنا هنوگره و دنا هدش قیقده میظنت یا هژیو یرتماراپ ناهکی ندوب تخت هلیسم دروم رد .دشاب هتشاد ینونک هرود رد ناهج تیهام رب یفرگش شمش ،رتماراپ نیا رادقم .تسا (?) اگما ای ناهج رد یژرنا و هدام یلاگچ ،تسا هدش قیقده میظنت هک ینارحب رادقم کی اب ربارب دیاب نآ رادقم ،تخت ناهج کی یارب و دنک یم نییغت ار نامز اضف ۱ دودج رد،اگما مان هب، ناهج رد هدام یلاگچ هک تشاد دوجو هدیقع نیا ۱۹۷۰ ی ههد رد .دشاب یصخش ۱ اب ربارب ینارحب یلاگچ هب **گن ب گیب** زا سپ لاس اهدرایلیم یلاگچ نیا هک تقیقح نیا .تسا هنافساتم اما .دنک رییغت نامز اب دیاب اگما، ناهج طاسبنا اب .دوب هندن رازآ اقیمع دوب کی دزن ،دوب راومه و تخت الماک یاضف کی رگناشن هک ،دوب کی دزن ۱ هب ددع نیا

،دشاب هتشاد هک یلوقعم رادقم ره نامز یدتبا رد اگما هک دهد یم ناشن زین **نی تشنیا** تالداعم یددع اگما گن ب گیب زا سپ لاس اهدرایلیم هکنیا یارب ،دشاب رفص ربارب ابیرقت دیاب زورما ی هلاس یسانشن ناهکی ملع رد هلاس نیا .تسا زاین هزجعم کی هب اهنت دشاب ۱ هب کی دزن هدش طاسبنم عیرس رایسب ناهج هاگنآ دوبیم کچوک یلیخ اگما رگا ،دوش یم هدیمان قیقده میظنت زا دنک ادیپ عورش تصرف تایح هکنیا زا لبق ناهج ،دوبیم گرزب یلیخ اگما رگا اما دشیم کنخ و لاس درایلیم ۱۳.۸ زا سپ نونکا مه ،ناهج هکنیا یارب **سیر نی ترام** هتفگ هب .دیشاپیم ورف مه رادقم نیا ،دشاب هتشادن توافت ۱ اب دایز زین اگما رادقم و هدوب طاسبنا لاح رد زونه ۱۰ رد کی) مدهرایلیم نویلیم کی رادقم زا رتشیب گن ب گیب زا سپ هیئات کی رد هتسناوتیمن تقد اب تسیاب یم اگما رادقم نامز زاغآ رد رگید نایب هب .دشاب هتشاد توافت ۱ اب (۱۵ ناوت هب .تسا تخس رایسب نآ شریذپ هک ،دشاب هدش میظنت ۱ ددع یواسم مونویلیرت کی





(ناهج تخت راتخاس یامعم هلاقم ،گن ب گیب تیاس)

هک ی ناهج .تسا ناهج ییاهن تشونرس ،دوشیم حرطم هراومه یسانشناهی رد هک یدراوم هلمج زا هب خساپ یتح و تشاد دهاوخ همادا اچک ات نیا اما ،تسا طاسبنا لاح رد رادباتش تروصب مینادیم ؟تسا رادروخرب ناهج تشونرس نیمخت یارب یتیمها هچ زا شسرپ نیا

تشاد هجوت هتکن نیا هب دیاب عوضوم نیا رتهب کرد یارب

داوم مامت و اه ناشکهک زیرگ ببس طاسبنا نیا نینچمه و .تسا طاسبنا لاح رد ناهج مینادیم ندمآ دوجوب ببس هک تسا هدام نیا مینادیم یفرط زا .دوشیم رگیدکی زا ناهج هدنهد لیکشت تشونرس لاح .دراد رارق ناهج راد باتش طاسبنا نیا لباقم یهطقن رد هک یشنارگ .دوشیم شنارگ ؟دوب دنهواخ زورپ ود نیا زا کی مادک تیاهن رد مینادب هک دراد تلالد عوضوم نیا رب ناهج ییاهن

؟شنارگ رثا رد نآ ییاهن عمجت ای طاسبنا رثا رد هدام شزیرگ

هَب هک دندرک فی رعت ار ین ارحب یلا گچ مان ب یم وهفم ناسانشناهیک ،شسرپ نی ا هب خساپ یارب؟ رادقم ین ارحب یلا گچ .دش دهاوخ زوری پ لم اوع نی ا زا کی مادک تیا هن رد در سرح ناوتی م نآ ب بس هچ زا ناهج هک دش هجوت م ناوتی م نآ هب هجوت اب و دوشی م دای اگما دامن اب نآ زا هک تسای تبات رد هدام عمجت نازی م هک یلا گچ نی ا هب هجوت اب ناهج یس دنده لکش .تسا راد دروخر ب یس دنده لکش یلا گچ رادقم نی ا یدنب میسقت هب هجوت اب هک تسای صیخشت لباق ،دهدی م نایشن ار اضف مچح دحاو :دنگ ذاختا دن اوتی م تلاح هس ،می زادری پی م نآ حیرشت هب همادا رد هک

هدی م خ-۳ تخت-۲ یورک-۱

شترتسگ زا تسای رداق داوم نی ا شنارگ هاگنآ ،دشاب رتشیب ین ارحب دح کی زا ناهج یلا گچ رگا تلاح هب ناهج لکش و دنگ طوقس دوخ یور رب هرابود دوش ثعاب و هدرک یری گولج ناهج رتشیب اهنت شنارگ هاگنآ ،دشاب رتمک ین ارحب دح کی زا یلا گچ رادقم رگا ،رگیدی یوس زا .دنگی م لی م یورک دش دهاوخن نآ فقوت ثعاب زگره یلو دنگ رتهتسهآ ،یتبات دح رد ،ار ناهج شترتسگ تعرس دن اوتی م دوشی م طاحل هدی مخ تلاح و

ناسانشناهیک زا یرایسب هک تسای بیجع .داد دهاوخ همادا دوخ شترتسگ هب دبا ات ناهج تلاح نی ا رد لداعت تلاح یعونی عی !!دشاب ین ارحب دح نامه رد اقی قد دیاب یلا گچ دیوگی م هک دنگراد یلی الی درک دهاوخ ادی پ شترتسگ دبا ات هک یناهج و دنگی م طوقس دوخ یور رب هرابود ینامز هک یناهج نی ب

ات ،دنگی م رتهتسهآ ار نآ طاسبنا تعرس شنارگ هک دوب دهاوخ نانچ ناهج یلا گچ تلاح نی ا رد ات ،دشکب لوط دبا ات دیاب راکنی ا لمعرد یلو .دوش فقوت م طاسبنا نی ا ینامز ماحنارس هکنی ا ،دراد تقباطم تخت ناهج کی اب هک تسای زیچ نی ا .دیاین شیب دجم طوقس یارب یتصرف هاگچی ه ینینچ نی ا هک دناهدی سر رواب نی ا هب ناسانشناهیک هنوگچ !!!هتسب هن و تسای زاب هن هک یناهج ؟دشباب یزیچ ینینچ راتساوخ دیاب اچ و تسای ریذپ ناکما یلمت حمان دادیور

.دسری م رظن ب تخت اقل لطم ناهج ،دنگی م ب دنگرادق ام یاهپوکسلت هک اچنآ ات ،هک تسای نی ا تقیقح ناهیک یارب ار یسایس لکش م کی نی ا .دوشی م ن هدی د نآ رد یفنم ای تبثم ءانحنا هنوگچی ه هدام یاهزادنا هب اقی قد ناهج رد هک دوب لکش م هلیئسم نی ا دنگر رواب اریز ،دوب هدرآ دوجوب ناسانش دراد هاگن راومه اَلماک یتروصب ار اضف هک تسه

رد هتسوپی و هدرک داجی ا یزمرت طاسبنا ربارب رد هشی مه شنارگ هاگنآ تشاد تحص دروم نی ا رگا رادقم زا رتمک یلا گچ اب) یفنم هدی مخ زاب ناهج کی اب دروم نی ا .تسای هدوب نآ دنگر هتسهآ لاج یلو دنگی م مک شترتسگ تعرس زا یتبات دح ات شنارگ ،زاب ناهج کی رد اریز ،دراد قرف (ین ارحب .تشاد دهاوخ همادا دبا ات شترتسگ

مان هب یاهدی پ اب ناوتی م ار اضف ندوب تخت هلیئسم هک دنگراد هدیقع ناسانشناهیک رتشی تسای نی ا مینکی م هدهاشم ام هک ییاضف ندوب تخت یارب هداس حیضوت کی .داد حیضوت «مروت» ار ییانحنا مه نیمز هرک یور رب ام .میدرکی م شرکف ام هک تسای زیچ نآ زا رتگرزب ناهج دیاش هک هک یلکش م اهنت .تسای هدهاشم لباق ام یارب نآ زا یکچوک حطس اهنت هک اریز ،مینکی م هدهاشم هب ات دشاب هتشاد رمع یاهزادنا هب ناهج دسری م ن رظن ب هک تسای نی ا دراد دوجو لال دتسای نی ا رد .دشاب هدی سر یگرزب زا یدج ینینچ

یتدم یط رد ،تشاد رمع هیئات زا یرسک طقف ناهج هک یم اگنه هک دوشی م هتشادن پ نی اربان ب نویل یرت نویل یرت کی هب نآ هزادنا هرابکی هک دش یتالوحت نانچ شوختسد ،هاتوک رایسب رگا و تسای گرزب یندرک نرواب روطب ددع نی ا .دیسر نآ یلبق هزادنا ربارب نویل یرت نویل یرت زا لبق هتس ناوتی م ناهج ،نی اربان ب !میراذگب رفص ۴۸ کی ولج رد دیاب میسی ونب ار نآ می هاوخب هب ،ندز مهب مشچ کی زا رتهاتوک ینامز رد سپس و دشاب هدوب یدایز ءانحنا یاراد مروت هرود نی ا رداق زگره ،می اهدرک هاگن اضف رد یرتشیب قمع اب هک مه هزادنا ره ،ام هک هدی سر یدشر نانچ

مینی که ده‌اشم نآ رد ار یی‌ان‌حنا می‌اهدوبن

هک، یی‌ان‌رحب دح هب رایسب ناهج رد هدام یی‌لاگچ ات تسا مزال، ملع زا میروت لدم نی‌ا رد نی‌ارب‌ان‌ب فرح اب یی‌لاگچ نی‌ا، می‌ت‌ف‌گ هک روط‌نام‌ه. دشاب کی‌دزن، دوش‌می‌ت‌خت ناهج کی ند‌م‌آ دوجوب ب‌جوم دح رد یی‌لاگچ، ت‌خت ناهج کی رگا. دوش‌می‌م‌داد ناشن (دوش‌می‌م‌ت‌شون؟ ت‌روصب هک) اگ‌م‌ا یی‌ان‌و‌ی‌ء‌ان‌ح‌نا ی‌اراد و ت‌سب ناهج رگا. تسا کی ربارب اگ‌م‌ا رادقم می‌و‌گ‌ی‌م‌هاگ‌ن‌آ دشاب یی‌ان‌رحب رادقم یفنم‌ء‌ان‌ح‌نا ی‌اراد و زاب ناهج رگا و، تسا کی زا رت‌گ‌رزب اگ‌م‌ا رادقم می‌و‌گ‌ی‌م‌ام دشاب ت‌ب‌ثم. تسا کی زا رت‌ک‌چ‌وک‌اگ‌م‌ا رادقم می‌و‌گ‌ی‌م‌، دشاب

زوری‌پ‌شن‌ارگ تی‌اه‌ن رد. دش‌ده‌او‌خ ر‌ا‌چ‌د یی‌ت‌شون‌رس هچ هب اه‌تن‌ا رد ناهج دی‌مه‌ف ناوت‌می‌نی‌چ‌نی‌ا نادیم زوری‌پ طاس‌ب‌نا، ن‌آ س‌ک‌ع ت‌سر‌د‌ای دات‌فا ده‌او‌خ قات‌ا (Big Crunch) گ‌رزب یی‌شاپ‌ورف و دوش‌می‌**ناهج ت‌شون‌رس نی‌ی‌عت** هلاقم، و‌فن‌ی‌ا تی‌اس)؟! دوب می‌ه‌او‌خ و‌ر‌ب‌ور (Big Freeze) گ‌رزب دام‌ح‌نا اب و ه‌دوب (یی‌ان‌رحب یی‌لاگچ و

۱۲۳ هی‌آ، دوه‌ٔ‌روس [4]

ط‌س‌وت، ۱۹۵۴ لاس رد (parallel universe: یی‌سی‌ل‌گ‌نا هب) یزاوم ی‌اه‌ی‌تی‌گ ای یزاوم ناهج هی‌ض‌رف [5] ع‌ور‌ش درک حرط‌م ار یی‌ب‌ی‌ج‌ع‌ء‌دی‌ا هک ت‌روا وی‌ه مان هب نو‌ت‌سن‌ی‌ر‌پ هاگ‌شن‌اد زا یرت‌ک‌د یو‌ج‌شن‌اد کی رد ام اب ی‌اه‌ی‌تی‌گ نی‌ا هم‌ه. ام یی‌تی‌گ و **ناهج** دن‌نام‌آ‌قی‌قد، دن‌راد دوجو **ی‌زاوم** یی‌اه‌ی‌تی‌گ: دی‌ا ن‌آ رد. دش‌ه‌خ‌اش **ناگ‌ی‌تی‌گ** رگ‌ی‌د زا زین ام یی‌تی‌گ و دن‌ت‌سه ام یی‌تی‌گ زا ی‌ه‌خ‌اش اه‌ن‌آ ع‌ق‌او رد، دن‌ت‌سه طاب‌ترا. ت‌س‌اه‌دش هت‌فرگ

رد هدش‌ض‌رق‌ن‌م ی‌اه‌ه‌نوگ. دن‌راد می‌نادیم هچ‌ن‌آ زا یی‌ت‌واف‌تم ی‌اه‌ن‌ای‌اپ ام ی‌اه‌گ‌ن‌ج، ی‌اه‌ی‌تی‌گ نی‌ا رد رد **اه‌ناس‌نا** ام دی‌اش، ی‌اه‌ی‌تی‌گ ن‌آ رد و، دن‌اه‌دش راگ‌زاس و هت‌ف‌ای **ت‌ش‌گ‌رف** رگ‌ی‌د ی‌اه‌ی‌تی‌گ رد ام یی‌تی‌گ. می‌ش‌اب هدش‌ض‌رق‌ن‌م ی‌اه‌ه‌نوگ نایم

رد **یی‌اه‌ه‌دی‌ا**. ت‌ف‌ای‌رد یی‌بو‌خ هب ار ن‌آ ناوت‌می‌من مه‌زونه و دن‌کیم ه‌د‌ز‌ت‌ف‌گ‌ش ار نه‌ذ ه‌ش‌ی‌دن‌ا نی‌ا تی‌هام نادک‌یزی‌ف کی ارچ یلو، ت‌س‌اه‌دش ره‌اظ **یی‌لی‌خت ی‌مل‌ع** را‌ث‌آ رد، ام دن‌نام‌ه یزاوم **ی‌اه‌د‌ع‌ب** ای یی‌تی‌گ دروم؟ د‌زاد‌ن‌ایم رط‌خ هب ار دو‌خ ی‌اه‌فرح ه‌دن‌ی‌آ، یزاوم ی‌اه‌ی‌تی‌گ هی‌ض‌رف هی‌ارا اب ناو‌ج

کی‌زی‌ف دروم رد راوش‌د لاؤ‌س کی هب ت‌سا‌و‌خ‌می‌هک درک هئ‌ارا ی‌لاح رد ار یزاوم ی‌اه‌ی‌تی‌گ هی‌ض‌رف ت‌روا نی‌ر‌ت‌ک‌چ‌وک مو‌ت‌ناوک حط‌س؟ دن‌راد نام‌اس‌بان ی‌رات‌فر ی‌مو‌ت‌ناوک م‌اس‌ج‌ا ارچ: ده‌د‌خ‌س‌اپ مو‌ت‌ناوک هک ی‌نام‌ز، دش‌زاغ‌آ ۱۹۰۰ لاس زا مو‌ت‌ناوک کی‌زی‌ف ه‌ع‌لاطم. هدش‌ف‌ش‌ک نو‌ن‌ک‌ات هک تس‌ا ی‌م‌ک حط‌س دروم رد کن‌ال‌پ ت‌اع‌لاطم. درک یی‌فر‌ع‌م ی‌مل‌ع ه‌ع‌ما‌ج هب ار مو‌ه‌ف‌م نی‌ا راب نی‌ل‌وا ی‌ارب کن‌ال‌پ س‌ک‌ام نی‌ا. دراد ت‌ری‌اغ‌م کی‌زی‌ف یی‌تن‌س نی‌ناو‌ق اب کی‌زی‌ف ت‌ای‌ف‌ش‌ک زا ی‌خ‌رب داد ناشن ت‌ار‌ذ ش‌ب‌ات ام هچ‌ن‌آ زا ریغ یی‌قی‌م‌ع حوط‌س رد هک تس‌ا ناهج نی‌ا رد یرگ‌ی‌د نی‌ناو‌ق دوجو زا ی‌ک‌اح ت‌اف‌اش‌ت‌کا. دن‌ن‌کیم لم‌ع می‌سان‌ش‌می

ی‌ارب. دن‌اه‌درک ده‌اشم ام ناهج دروم رد یی‌ب‌ی‌ج‌ع ی‌اه‌ه‌دی‌پ مو‌ت‌ناوک ه‌زو‌ج نا‌نادک‌یزی‌ف، ت‌دم‌ه‌ات‌وک رد هک دن‌اه‌دش ه‌جو‌تم ناد‌ن‌م‌شن‌اد، لا‌ثم ناو‌ن‌ع هب. دن‌ن‌کیم رات‌فر ه‌ن‌ار‌س‌دو‌خ حط‌س نی‌ا رد ت‌ار‌ذ لا‌ثم زین در‌فن‌م نو‌ت‌وف کی یی‌ت‌ح! دن‌ن‌کیم رات‌فر جاوم‌ا و ت‌ار‌ذ دن‌نام (رون ک‌چ‌وک ی‌اه‌ه‌ت‌س‌ب) اه‌نو‌ت‌وف گ‌ن‌ای ش‌ی‌ام‌ز‌آ ای **فاک‌ش‌ود ش‌ی‌ام‌ز‌آ** مان هب یی‌ش‌ی‌ام‌ز‌آ زا ث‌ح‌ب‌م نی‌ا). ده‌دیم ما‌ج‌نا ار ت‌لاح ری‌ی‌غ نی‌ا دن‌نام مه‌و دن‌ن‌ک رات‌فر هر‌ذ دن‌نام مه‌دن‌ناوت‌می‌م (اه‌نو‌ت‌وف) رون ن‌آ ی‌ط رد هک ت‌س‌اه‌دش یری‌گ‌ه‌ج‌ی‌تن دی‌ن‌ک روصت. (دن‌ن‌ک رات‌فر ل‌ک‌ش و‌دره هب نام‌زمه ت‌روص هب دن‌ناوت‌می‌من هک دوش ت‌ق‌د دی‌اب اما ج‌وم

اما، دینکی راتفر و دیوشیم رهاط مکحم ناسنا کی دننام، دینکی هاگن امش هب یتسود یتقو و هک  
!دیاهدش زاگ هب لیدبت امش، تشگرب امش تمس هب هرابود یتقو

ینونک تیعیقاو رانک رد هئاگادج **یاهتیعیقاو** دوجو هرابرد یاهیضررف نیزگیاج تیعیقاو ای یزاوم ناهج  
تیبوبحم **پیرتسا کی مک** و **یلیختیملع** یاهباتک اب و وس نیا هب یدالیم ۶۰ همد زا هک تسا  
تساهتشاد جاور یملع لفاحم رد ۱۹۵۲ لاس زا «ناهج دنچ» دوجو ناکما نوماریپ ثحب دنچ ره، تفای  
یارب دناوتیم زین حالطصا نیا هچرگا، دوشیم هدیما ن سرویتلوم، **یزاوم یاهناهج** زا یصاخ هورگ  
هکنیا دوجو اب. دریگ رارق هدافتسا دروم دنهدیم لیکشت ار تیعیقاو هک یزاوم یاهناهج فیصوت  
تاقوا یهاگ، درب راک هب مه یاج هب اهاج رتشیب ناوتیم ار نیزگیاج تیعیقاو و یزاوم ناهج یاهترابع  
لیدب تیعیقاو هک تسا نآ زا یکاح هک دراد هراشا زین یرگید ینیمز موهفم هب نیزگیاج تیعیقاو  
یلو دناهدرک تقفاوم دنراد دوجو یزاوم یاهناهج هک هیرطن نیا اب ینادنمشناد، تسام دوخ زا یرگید  
دوجو یزاوم یاهناهج تاغل لاطم نیرخ آقبط یلو دنتسه فلاحم هیرطن نیا اب ینادنمشناد زا یمک هدع  
(ایدپ یکیو تیاس). دنراد

هیبش یزیچ و تسا دحاو ام ناهج ایآ هک درک زاغآ لاوس نیا اب ناوتیم ار یزاوم ناهج دروم رد تبحص  
،ام ناهج رب هوالع دهیم ناشن هک دراد دوجو موهفم یملع تیعیقاو ات ناتساد زا؟ درادن دوجو نآ هب  
رد دیاهداد ماچنا یگدنز نیا رد هک ییاهباختنا مامت هک ییاج ای ناهج. دنراد دوجو زین یرگید یاهناهج  
هتخاننش (parallel universe) «یزاوم ناهج» ناوونع هب موهفم نیا. دینکی یزاب یتوافتم یاهتیعیقاو  
یفرعم multiverse تغل اب هک دراد دوجو ییاتدنچ ناهج ینعم اب موهفم زین ملع و موجن رد و دوشیم  
دوشیم.

زین اهملیف و نویزیولت، ییوئدیو یاهیزاب، زنط یاهباتک رد ییاتدنچ ناهج ای یزاوم ناهج هدی  
هعومجم ای نومیجید نشیمی نا رد ناوتیم ار هدی نیا فلتخم یاهدربراک. تسا درب راکرپ رایسب  
درک دهاشم اضف نازاتشیپ.

هک تسا نیا شانیرتمهم هک دراد دوجو یزاوم ناهج یسررب و فشک یارب یدایز لیدل عقاو رد  
هدش لیکشت هنوگچ مینکی تم تبحص نآ زا و میتسه نآ رد نونکا هک یملاع مینک کرد میناوتیم  
تسا.

تسا کچوک تیاهن ب یگنیکت کی میسانشیم شپ لاس درایلیم 13۷۷ دودح رد ناهیک زا هچنآ ره  
راتفر ای هدشن فیرعت نیعم ای یضای تروص هب هطقن نآ هک تسا هنیکت یاهطقن یضای رد  
دشاب یریگیلسنارفید لباقیریغ ای دودحمان لاثم ناوونع هب؛ دشاب هتشادن یبوخ.

هطقن نیا مروت و شررتسگ ثعاب هتخانشان لماعو زا یخرب گن ب گیب هیرطن قبط سسپس  
هب عورش رون هیلوا طاسبنا نیا میطع یژرنا ندش درس اب. تسا هدش یدعب هس یاضف رد هنیکت  
زورما هک هدام زا یرتگرزب یاههکت لیکشت هب عورش کچوک تارذ تیاهن رد و تسا هدرک ندیبات  
،دناهدرک **تارایس** و **اهراتس**، **اهناشکهک** دننام میسانشیم.

هب هک میتسه یملاع اهنت ام ایآ هک تسا نیا هیرطن نیا اب ملع لیکشت دروم رد گررب لاوس کی  
نیا نور تادهاشم هب ام، میراد رایخا رد هک یلعف یاهیروانف اب؟ تسا هدمآ دوجو هب تروص نیا  
تمسق ندید هب رداق و میتسه نامک کی لخاد رد ام و تسا ینحنم ناهج اریز میوشیم دودح ناهج  
دشاب هتشاد دوجو ینوریب تمسق رگا هتبالا میتسین نآ ینوریب.

ناهج دوجو هنوگچ و ارچ دهیم ناشن هک دراد دوجو هیرطن جنپ یملع یاهیسررب و اههیرطن ساسا رب  
زا یملع تالاقم و بللطم رد هک تسا تیمها زئاج هتکن نیا رارکت، تسا ریذپ ناکما ییاتدنچ  
نیا بللطم نیا همادا رد. دوشیم هدافتسا هئاگدنچ یاهناهج یفرعم یارب multiuniverse حالطصا

م. مینکی می سررب و یفرع م ار اههیرطن

زا ترابع هک دنهادرک فی رع ت وافت م موهفم چنپ طسوت ار هئاگدنچ ناهج نونکات نادنمشناد همادا رد .دن تسه یزاوم یاهملع و یضایر یاهملع ،رتخد یاهملع ،رادبایح یاهملع ،نارکیب یاهملع مینکی می فرع م و سررب لی صفت هب ار هی رطن چنپ نیا

نارکیب یاهملع

ام تقیقح رد .تسا فاص **نامز-اضف** هک دنکی می نایب Infinite Universe ای نارکیب ملع هی رطن فاص ملع نیا هک دنکی می نایب هی رطن نیا اما تسا هئوگچ آقیقد نامز-اضف لکش هک مینادیمن مهارف ملع نیا زا چراخ رد ار رگید یاهملع زا یرایسب دوجو لامتحا نیا .دراد همادا هشی مه یارب و تسا لیلد .دننک رارکت هب عورش اناهج هک دراد دوجو ناکما نیا عوضوم نیا نتفرگ رطن رد اب اما .دنکی می .دن تسه عی مجت و ندش عمج لباقی صاخ یاهاتسار و تاهج زا اهنت تارذ هک تسا نیا رما نیا

تاقیقحت ساسا رب .دریگی می تاشن ملع ییادتبا مروت هی رطن زا یزاوم ناهج یارب رگید هی رطن هب ندرک هاگن اب ،(Alexander Vilenkin) «نیکنلیو ردناسکلا» زتفات هاگشناد ساناش ناهی نآ رد هک یاهطقن دننام اضف قطانم زا یضعب هک میوشیم هجوتم لک کی ناونع هب نامز-اضف هک تسایلاخ رد نیا .دناهش مروت فقوت راچد تسا هدش لیکشت ام ملع و هداد خر گررب راجفنا بابح کی ناونع هب ار نامدوخ ناهج رگا نیاربانب .دنوشیم رتگرزب و مروتم اضف طاقن ریاس و رتشیب یخرب هک تسا هتفرگ رارق دننام بابح یاهاضف زا یاهکبش رد بابح نیا مینک روصت نیناووق هی رطن نیا رد هک تسا نیا هی رطن نیا یارب مهم هتکن و دناهش مروتم رتمک یخرب هداد طسب و حرش توافتم یاهئوگ هب و دن تسه توافتم رایسب توافتم یاهملع رد یکیزیف .دن تسین هتسوپی مه هب اهملح نیا اریز دنوشیم

رتخد یاهملع

هب ،(یمتاریز تارذ راتفر یگئوگچ) موتناوک کی ناکم نیناووق و یروئت زا دنناوتیم ناهج نیدنچ هجوتم دیریگب رطن رد ار لامتحا نیناووق رگا .دننک یوریپ رتخد یاهملع یروئت زا یشخب ناونع زایعیسو فیط دشاب امش تامیصت زا یکی زایشان دنناوتیم هک یاهجیتن ره یارب هک دیوشیم نکمم ناهج کی رد نیاربانب .دراد دوجو امش میصت زا هجیتن کی اهانآ زا کی ره رد هک دراد دوجو اناهج و دینک در ار نآ تسا نکمم رگید ناهج کی رد و دینک لوبق ار نیچ رد یلغش تی عقوم امش تسا .تسا دادیور لاج رد رتخد یاهناهج رد امش میصت هجیتن ود ره .دینامب یرتهب تصرف رطتنم

یضایر یاهملع

هک تسایضایر ناهج رد شواک multiuniverse ای ییاتدنچ ناهج موهفم حیضوت یاههار زا رگید یکی دینکی می یگدنز ناهج مادک رد هکنیا هب هتسب تایضایر راتخاس هک ددیم حیضوت هئاس نابز هب هعسوت و تسوچاسام یروانف هسسوم زا (Max Tegmark) «کرامگت سکام» .دنک ریغت تسا نکمم یضایر راتخاس هک دنکی می نایب ۲۰۱۲ لاس رد شیههلاقم زا یکی رد یضایر یاهملع هی رطن هدنده .دینک فیصوت یناسنا هب و راب زا لقتسم آلاماک یشور هب ار نآ دیناوتیم امش هک تسایزیچ درف تی دوجوم زا لقتسم دنناوتیم و دنراد دوجو اهملح نیا و رطن زا هک دنکی می نایب نینچمه و .دننک ادیپ طسب و هتشاد دوجو زین اهانسانا دوجو نودب یتح دنناوتیم و دنشاب

یزاوم یاهملع

اب .تسا یزاوم یاه ناهج هی رطن ییاتدنچ یاهناهج دروم رد بلطم نیا رد ثحب دروم هی رطن نیرخآ رد تارذ نکمم یاهیدنبرکیپ دادعت قیققد روط هب تسا حطسم نامز-اضف هک هی رطن نیا رارکت

ی‌ناه‌یک یاه‌کت تی‌اه‌ن ی‌ب داد‌عت اب نی‌ارب‌ان‌ب .دوش‌یم دود‌ح‌م از‌ج‌م نا‌ک‌ما  $10^{10^{12}}$  ه‌ب نا‌ه‌ج نی‌دن‌چ  
دو‌ج‌و ی‌زاوم نا‌ه‌ج تی‌اه‌ن ی‌ب ه‌ک تس‌ا ان‌ع‌م نا‌د‌ب ع‌وض‌وم نی‌ا .دوش رار‌کت دی‌اب اه‌ن‌آ نو‌رد تار‌ذ شی‌ار‌آ  
دن‌نام‌ا‌قی‌قد ی‌ص‌خ‌ش لم‌اش) ام ه‌باش‌م‌ا‌قی‌قد ی‌ناه‌یک یاه‌کت دو‌ج‌و ی‌ان‌ع‌م ه‌ب ی‌زاوم ی‌اه‌ناه‌ج نی‌ا .دراد  
ی‌اه‌ناه‌ج ای اه‌کت ،دن‌تسه تواف‌تم ام اب هر‌ذ کی تی‌ع‌ق‌وم رد ط‌ق‌ف ه‌ک ی‌ی‌اه‌ناه‌ج ای اه‌کت ،(ام‌ش  
،دن‌تسه تواف‌تم ام اب‌ال‌ما‌ک ه‌ک ی‌ی‌اه‌ناه‌ج ای اه‌کت ات دن‌تسه تواف‌تم ام اب هر‌ذ ود تی‌ع‌ق‌وم رد ه‌ک  
(؟ت‌سی‌چ ی‌زاوم نا‌ه‌ج ه‌لاق‌م ،س‌ردار‌ف تی‌اس).ت‌سا

۱۵۶ هی‌آ ،ة‌رق‌ب‌لا ة‌روس [6]

# حورلاو ٲكئالم لا جرعت ٣- هیل

« هم لك رب ديكات ال ع ف اما ،تسا حرطم هفیرش هی آ نیا لی ذ رد دایز رایسب و عونتم تاغوضوم  
مرا د «جرعت

مرادقم ناك موي يف هیل حورلاو ٲكئالم لا جرعت  
[1] ٲنس فلأ نیسمخ

هذاحابصم همجرت

دشاب هك یزور رد وا یوسب حور و هكئالم دنكیم جورع  
لاس رازه هاجنپ نأ هزادنا

جورع وا یوس هب حور و ٲكئالم هك دیامرفیم «[2]جرعالم لا یذ» هب ناحبس دنواذخ فیصوت زا دعب  
الاب وا یوس هب هچ ینعی ؟تسین نییاپ و تسالاب رد لاعتم دنواذخ رگم ،دنوریم الاب و دننکیم  
؟تسین اهنأ هارمه و قللاخ رگم ؟تسا هدوبن اهنأ اب هشیمه رگم ؟دنوریم

هچیتن رد و ،دوشیمن مولعم مه وا ندوب الاب ،دوشن لصاح لاعتم ٲدبم هب تفرعم ات هك تساجنی  
ره زا هك یئاذخ یوس هب دنوریم الاب همه ،دوشیمن شیب یلیخت مه وا یوس هب نتفر الاب روصت  
همه و زیچ همه هب قلطم طیحم دنواذخ ،تسا مزالم اهنأ اب هشیمه و تسا رتکیدزن اهنأ هب یکیدزن  
ریس هطاحا فرط هب هچ ره و ،یناکم و ینامز ریغ یلو تسالاب نیرتالاب ،مات هطاحا و ،تسا ملواع  
اهنامز رب ،میوش کیدزن لاعتم دنواذخ هب هچ ره و ،ناکم و نامز نودب ،میدش کیدزن دنواذخ هب ،مینک  
اما دوشیم زور کی زا تبحص جراعم هکرابم هروس هی آ نیا رد اذل و ،میدش طیحم یرایسب یا هنامکم و  
میرک نآرق رگید یاج ود رد هك تسا بللاج ؟لاس مادک !لاس رازه هاجنپ اب ربارب یزور ؟یزور هچ  
لاس رازه ربارب دنکیم حیرصت اما ،تسا لاس رازه ربارب و تسا طسبنم هك دوشیم یزور زا تبحص

نیا رد یلو «[3]نودعت امم ٲنس فلأک» :دیرامشیم ار اهلاس امش هك یوحن نیمه هب تسا  
:دوشیم مهارف ٲغالبالا جهن ترابع نیا یارب لاجم و «ٲنس فلأ» :هدم آ قلطم تروص هب جراعم هروس  
،«[4]هخآلآ ینس نم مأ ای ندلا ینس نم أ یردی ال»

زور هچیتن رد و ،دوشیم لاس رازه ٣٦٠ بیرق نآ لاس کی سپ دشاب ام دزن لاس رازه لثم زور کی رگا  
رگا ،درایلیم ١٨ بیرق ینعی ،دشاب دناوتیم لاس نینچ هب لاس رازه هاجنپ ٲكئالم و حور جورع  
رترب لاس هب شدوخ فقوم ره رگا هنرگ و ،میریگب ایند لاس باسح هب ار تمایق هناگهاجنپ فقاوم



سپ ،دشاب هتشاد رتني ياپ هب تبسن دوخ صوصخم رتالاب لاس ي فوقوم ره چيردت هب و دشاب  
زيعب هللا يلع كلذ ام و ،دوشي م نوري ب هرامش زا ،جرام هروس نيا رازه هاجنپ

يردا هك ماسلا مهيلع تيبلالها دوخ تاحيرصت رگا هك تسا نهذ زا رود و ضماغ نانچنآ داعم فراعم  
زا مدينش و ،دشي م يار هب ريسفت زراب قي داصم زا اهنآ رد دورو اعقاو دوت دن تسه تيبلال ي ف ام  
ار باتك ديسر داعم ثحب هب رافسا سرد يتقو» دن تفگ دوت هدينش نازي مل بحاص زا هك يسك  
تيبلالها زا حضاو تاحيرصت هتخبشوخ اما «!تسا رتالاب يداع لوقع زا داعم ثحب نوچ ميتسب  
دوش مگ لقاع هدنور رب هار دراگي من هك تسا نشور ردقنآ و ،تسا يلصا بلل اطم ديلك هك ميرادع

لثم ،درک ميه اوخ ثحب ار اهنآ دش قيفوت رگا هك يتارابع

«[5] اهتادع مهيلع عمالي قلل تققح»

«[6] اههجو نع ةعاسلا ترفسأ»

«ايندلاب عطيم ةرخآلا و ةرخآلا ي ف ايندلا»

«[7]? همودق اورطنت ال و هلوزن مكي لعل اوققح»

«[8] يلعلال حملا ب ةقلعم اه اورا نادباب ايندلا اوبحص»

«[9] مه داسجأ ي ف مه اورا رقتست مل مهل هللا بتك ي تللا لاجآلا ال ول»

نإ و معن لاقف ناتقولخم مويلا امه أ رانلا و ةنجلال نع ينربخأف هللا لوسر نبا اي هل تللقف  
امهنإ نولوقي اموق نإف هل تللقف لاق ءامسلا يلإ هب جرع امل رانلا يار و ةنجلال لخد دق هللا لوسر  
دق رانلا و ةنجلال قلخ ركنا نم مهنم نحن ال و انم كئلوا امع لاقف ني تقولخم ريغ ناتردقم مويلا  
منهج هذه لج و زع هللا لاق منهج ران ي ف دلخ و عيش يلعل انتيالو نم سيل و انبذك و ص يبنللا بذك

«[10] نآ مي مح ني ب و اهن ي ب نوفوطي نومرجملا اه ب بذك ي تللا

«[11] ايندلا ي ف اه يلصي ةبوتكم ةالص نم هيلع فخأ نوكي يتح نمؤملا يلعل فخيل هنإ»

تككش ام كم لعلأس ...اضعب هضعب بذك ي باتكلا تدجو ينأل ... هللا باتك ي ف تككش دق»

«[12] ةنس فلأ نيسمخ هرادقم ناك يذلا مويلا كلذ نطاوم نم دحاو ريغ نطاوم ي ف كلذ...هي ف

فلأ هرادقم فقوم لك افقوم نيسمخ عمالي قلل نإف اه يلعل اوبساحت نأ لبك مكسفنأ اوبساحف «

«[13] نودعت امم ةنس فلأ هرادقم ناك موي ي ف الت مث ةنس

«[14] تاعاسلا بادع و تاتوملا راوطأ ني ب»

«[15] سانلا بهذت ثيح سيل هنإ رصن اي»



«[16] اوففخت مكودحت ةعاسلا مكءارو نإ و»

«[17] مكخآ مكلوأب رظتني امنإ اوقحت اوففخت مكفلخ نم مكودحت ةعاسلا نإ و»

تاملظلا يف ريحت هسفن ريغب هسفن لغش نمف ،هلوشب رجازلا دح مكودحت ةعاسلاب مكناكف»  
[18]

....و [19] هتلقم ىلإ هنفج نم برقأ انهنيب و هنيب ريصي تحت اهيلع امن»

---

٤ هـ، آجراعلمال ةروس [1]

(٣ هـ، آجراعلمال ةروس) جراعلمال ىذ هلال نم [2]

٥ هـ، ةدجسلا هروس و ٤٧ هـ، آجحل ةروس [3]

دبع دق ناك و ديهجلا هدهج و ليوطلا هلمع طبخأ ذإ سيلبإب هلال لعف نم ناك امب اوربتعا [4]  
ةغالبل جهن) ةدحاو ةعاس ربك نع ةرخآلا ينس نم مأ ايندلا ينس نم أ يردى ال ةنس فالآ ةتس هلال  
(١٩٢ ةعصاق هبطخ 287 ص ؛ (حلصا يحيصلل)

٢٢٢ هبطخ 342 ص ؛ (حلصا يحيصلل) ةغالبل جهن [5]

محالم هبطخ ١٠٨ هبطخ 156 ص ؛ (حلصا يحيصلل) ةغالبل جهن [6]

(١٩٦ هبطخ 311 ص ؛ (حلصا يحيصلل) ةغالبل جهن) همودق اورظتنت ال و هلوزن مكيلع اوققح [7]

١٤٧ تمكح 497 ص ؛ (حلصا يحيصلل) ةغالبل جهن [8]

نىقتم هبطخ ١٩٣ هبطخ 303 ص ؛ (حلصا يحيصلل) ةغالبل جهن [9]

١١٨ ص ؛ (قودصلل) ديحوتلا [10]

لاقف؟! مويلا اذه لوطأ ام هل ليقي ةيالآ هذه تلزن امل هنأ هلآ و هيلع هلال ىلص يبنلل نع يور [11]  
نوكي ىتح نمؤملا ىلع فخيلى هنإ ايبن قحلاب ينثعب يذلا و) هلآ و هيلع هلال ىلص هلال لوسر  
و (115 10 ج نآرقلا ريسفت يف نايبتل) (ايندلا يف اهيلصي ةبوتكم ةالص نم هيلع فخأ  
531 10 ج نآرقلا ريسفت يف نايبال عمج

٢٥٤-٢٦٦ ص ، دىحوتلا [12]

[13] ١٤٣ ص: 8ج، (ةيمالسإل - ط) يفاكلا

[14] ءارغ هبطخ ٨٣ هبطخ114 ص:، (حلاص يحيبصلل) ةغالبل جهن

[15] 3- سوباق نب رصن نع انباحصأ ضعب نع ديعس نب ورمع نب دمحم نع ليعامسإ نب يلع انثدح -  
ةعوطقم ال ةريثك ةهكاف و بوكسم ءام و دودمم لظ و لج و زع هللا لوق نع ع هللا دبعب ابأ تلأس: لاق  
تاجردلا رئاصب). هـنم جرخي ام و ملاللا وه امنإ سانلا بهذت ثيح سيل هنإ رصن اي لاق ةعونمم ال و  
(505ص ؛ 1ج ؛ مهيلع هللا يلص دمحم لآ لئاضف يف

[16] ١٩ هبطخ 62 ص:، (حلاص يحيبصلل) ةغالبل جهن

[17] ١٦٧ هبطخ 242 ص:، (حلاص يحيبصلل) ةغالبل جهن [17]

[18] ١٥٧ هبطخ 221 ص:، (حلاص يحيبصلل) ةغالبل جهن

[19] 4- نوكل لجرلا نإ ع قداصلال لاق لاق ع رفجع نب ىسوم هيبأ نع ع اضرلا نع دانسلال اذهب و -  
ةيشخ نم يكبي نأ ال وه امف هبونذ ةرثكل شرعلا و يرثلا نيب امم رثكأ ةنجلال نيب و هـنـب  
اضرلا رابخأ نويع)هتلقم ىللإ هـنـفـج نم برقاأ هـنـب و هـنـب ريصي يتح اهـيلع امـدن لج و زع هللا  
(3ص ؛ 2ج ؛ مالسلا هـيلع

# یلا عامسلا نم رمألا ربدي-۴

## هیلإ جرعی م ث ضرألا

هدش هدافتسا «هیلإ» مامضنا اب «جورع» هژاو زا هیآود ره رد، تسایلبق هیآرد ثحب لمکم هیآنی :

یف هیلإ جرعی م ث ضرألا یلا عامسلا نم رمألا ربدي  
[1] نودعت امم ةنس فلأ هرادقم ناک موي

هدانح ابصم همجرت:

دنك جورع س پس نیمز یوسب نامسآ زا ار راک دزادرپب  
هچنآ زا لاس رازه نآ رادقم دشاب هك یزور رد وا یوسب  
دیرامشیم

فراعم مهف نیبلاط یارب یتفرعم دیلک نیرتمهم «وا» یوس هب نتفر الاب «هیلإ» ربعت هب جورع تسین نکمم دریگن تروص «وا» تفرعم ینعی یسانشادخ ات، تسامیرک نآرق داعم و ءبم ضرف رگا هک دش میهاوخ یناکم یادخ کی یوس هب نتفر الاب راتفرگ هنرگ و، دیمهف ار وا یوس بطق زارف زا یکی الثم، دننک ریس رگیذکی تهج فالخ رد ییاضف هنیفس ود اب رفن ود میریگب ادوشیم رود وا زا یرگید و دوریم ادخ یوس هب یکی، بونج بطق زارف زا یرگید و لامش

الثم، تسارتعیسو یاهثحب لخدم هک تسا هیآنی رد یرگید یدیلک تاکن، حضاو تهج نی زا ریغ رد ادخ ایآ؟ تسا نیرتهب «راک» هب هدانح ابصم یاقآ همجرت ایآ؟ تسیچ اچنی رد «رما» زا دوصقم نی؟ ددرگیم زاب وا یوس هب س پسو، نیمز یوس هب دوشیم رببذت نامسآ زا رما هک تسا نامسآ طورخم هدعاق هک دش ضرع یلبق یاهتسپ رد، تسامیرک نآرق تایبدا رد نیمز و نامسآ مهف دیلک رطن رد کی زا شیب ار اگما رگا نامدوخ یکیزیف ملع نی رد ینعی، تسایزاوم یاهناهج همه لامش ار یزاوم یاهناهج زا ناهج کی یگمه، میشاب هتشاد گنبگیب رازه نارازه هجیتن رد و میریگب مامت رگا و، دیآیم باسح هب طورخم هدعاق و رتسب زا یکچوک رایسب عزج طقف هک ددیم لیکیشت یانعم، نامسآ دوخ زین و نامسآ زا رما رببذت سب، دوش باسح نیمز، هیآنی تایبدا رد طورخم هدعاق هلال دنع نامسآ، تسایهلا نئانخ لحم نامسآ و، تسا هطاحا یلوط بتارم نامسآ، دنکیم ادیپ یرگید

الا هلزنن ام و: تسا رذق هب لوزن هک دوشیم رجح ۲۱ هیآربعت نیرق، رما رببذت و، تسا لک یف یحوا و» زین و [2] نهنیب رمالا لزننتی» هب حیرصت نینچمه و، «مولعم ردقب  
اهرمأ  
ءامس

و..»[3]

و..؟تسیچ هی آ نی ا رد ام دزن لاس رازه زور اب یلبق هی آ رد لاس رازه هاجنپ زور توافق نینچمه و

---

۵ هی آ، دجسلا ۱روس [1]

۱۲ هی آ، قالطل ۱روس [2]

۱۲ هی آ، تلصف ۱روس [3]

ءَامَّسَلَا يِفْ اهُعْرِفَ وَتُبَاثِ اهُلْصَا۟ءَ بَّيْطَةِ رَجَشَكَ ءَبَّيْطَ ءَمَلَكِ اَلْتَمُّ ءَلَلْ اَبْرَضَ فَيَكِرَتْ مَلَأْ [2]  
(24هـ، ميهارب اروس)

# نإو بادعلاب كنولجعتسي - ٦

## نيرفاكلاب ةطيحمل منهج

نودب ار يدایز تايآ ميناوتيم يتحار هب ،دنك افيا ديلك شقن ام يارب يلبق يدلك تايآ رگا كرد يتسرد هب ار يفراعم بلطم كي ات دنچ ره ،ميشابن تاهيجوت جاتحم ينعي ،ميمهفب هيچوت هچ ره و ميرنگن هلصاف يتديقع و يلقع تامكحم زا هك تسنا نآ حيحص هار ميشاب هدركن شقن يتفرعم ياهديلك يتقو هك تسنا نيا يلصا هتكن اما ،ميهدهاچرا تامكحم هب ار ميمهفيمن تسين ليوات و هيچوت هب زاینآ لصا هك ميباييم رد حوضو هب دندرک افيا ار دوخ يدلك

«:دنراد هطاحا راکهانگ صخش رب هك دنکیم فیصوت ار اهناسنا دب لامعا و منهج ،يدایز تايآ لثم موی بادع» [3]اهقدارس مهب طاحأ اران» [2]هتئیطخ هب تطاحأ» [1]ةطيحمل منهج [6]نؤزهتسی هب اوناک ام ام مهب قاح و» [5]الیقث اموی مهئارو نورذی و» [4]طیحم ئیج و» [9]یری نمل میحجلا تژرب و» [8]میحجلا نورتل» [7]نیبئاغب اهنع مه ام و» مهاشغی» [13]منهج هئارو نم» [12]منهج هده» [11]ةفزآلا تفرأ» [10]منهجب ذئموی و نامز رب هطاحا دنورب الاب هچ ره هك یلوط ملاوع رگا ،»[15]خزرب مهئارو نم» ..»[14]بادعلال منهج و تشهب نآلا مییوگب هك میرادن یلکشم چه میدرک مهف تسرد دنهدیم شیازفا ار ناکم دهشم رد ،دندرکن ادیپ یطاحا دوعص ات قئالخ دنچ ره ،دنتسه طیحم قئالخ همه رب و دنتسه دوجوم ار «یلص» هژاو هك میرک نآرق ریبعث هب و ،دندریگیمن رارق دراد نییپ هب هطاحا هك رتالاب ناهج .دنراد رارق منهج لد رد هداس ریبعث هب اما هدشن [16]میحج ةیلصت» زونه دربیم راک هب

لامعا رد هك دشابن اچیپ دیاش ،دنکیم اغوغ منهج هطاحا رب تلالد رد توبکنع هکرابم هروس ۵۴ هیآ تشهب لها دیدرت نودب دنک تئارق ار مور و توبکنع هروس هك ره دنومرف ع قداص اماما (۲۳) ردق بش

مه نم لثم تئارق لماش هیهلا تمحر ةعس دنچ ره دراد ار دوخ صاخ نأش و تغل ،تئارق ،[17]تسنا ارچ ؟یهدیم هدعو هك یبادع نیا وک سپ دنیوگیم وت هب :دیامرفیم ینشور هب ۵۴ هیآ اما ،دوشیم !دنراد هلجج :دیامرفیم ،دش دیهاوخ منهج لخادآم تحآم تح :دهد باوجآلثم هکنیا یاج هب اما ؟دیآیمن !تسنا هدرک هطاحا ار اهنآ درگادرگ منهج انامه انامه هکنآ لاح و ؟وک سپ دنیوگیم

بادعلا مهءاجل یمسم لجأ الاولو بادعلاب كنولجعتسيو  
نورعشي ال مهو ةتغب مهنيتأيلو

نيرفاكلاب ةطيحمل منهج نإو بادعلاب كنولجعتسي

## لوقيو مهلجراً تحت نمو مهوقوف نم باذعلا مهاشغي موي

### [18] نولمعت متنك ام اوقوذ

تسرا يدعب هي آرد «مهاشغي موي» هب قلعتم «عطىحمل» هك دوش هتفگ رگا

ةبوت هكرابم هروس ۴۹ هي آرد مويوگيم هچالوا سپ

## نتفلا يف ال اينتفت الو يل نذئا لوقي نم مهنموا

### نيرفاكلا ب عطىحمل من هج نوا اوطقس

يتحار هب هك تسين يضام ياهل عف رياس لثم هي آني ارد «**اوطقس**» يضام لعف هك ديامرف هجوت  
دشاب هدي آرب لمح لباق

هكني نامگ هب دراد هلجع هك يسك هب ،دشاب لاجعتسا بسانم دياب توبكنع هروس هي آايانث و  
دنيوگب اي دنكيم هطاحا وت رب ادعب دنيوگب هك تساني رتبسانم اي آتسا هدمان زونه يزي  
ار يديلك تاي آرگا دش ضرع هك روطنامه و !تسا هدرک هطاحا ار وت نآلا ؟! ينيكيم هلجع ار يزي هچ  
هكيم ادم تساي حص دوخ ياج رد تاهيجوت نآ ولو ،ميرادن زان ار تاهيجوت زاي ليخ مينك هطحال  
نود ام ملاوع رب هطاحا زامزاو و و اقل راد و لاعت هلا يلا دوعص و جورع و ريصم و وجر هون  
تسا هدشن مولعم

۵۴ هي آتوبكنعلا هروس و ۴۹ هي آةبوتلا هروس [1]

۸۱ هي آةرقبلا هروس [2]

۲۹ هي آفهكلا هروس [3]

۸۴ هي آدوه هروس [4]

۲۷ هي آناسنالا هروس [5]

۸ هي آدوه هروس :هنومن ناوعهب [6]

۱۶ هي آراطفناالا هروس [7]

۶ هي آرثاكتلا هروس [8]

٣٦ هي آ ،تاعزان لاةروس [9]

٢٣ هي آ ،رجفل اةروس [10]

٥٧ هي آ ،مجنل اةروس [11]

٤٣ هي آ ،نمحرل اةروس و 63 هي آ ،سى اةروس [12]

١٦ هي آ ،مىهارب اةروس [13]

٥٥ هي آ ،توبكنعل اةروس [14]

١٠٠ هي آ ،نونمومل اةروس [15]

٩٤ هي آ ،ةعقاول اةروس [16]

ةروس أرق نم :لاق ع هلل دبع يبأ نع ريصب يبأ نع هيبدأ نع نسحل نع دانسل اذهب [17]  
ال ةنجل لهأ نم دمحم ابأ اي هلل و وهف نيرشع و ةثالث ةلئل ناضمر رهش يف مورل و توبكنعل  
هلل نم نيتروسلل نيتهل نإ و امثإ ينيمي يف يلعل هلل بتكي نأ فاخأ ال و ادبأ هي ف ينثتسأ  
(١٠٩ ص ؛ صلل ؛ لامعأل باقع و لامعأل باوث). اناكم

نم دمحم نع لكوتمل نم يسوم نم دمحم نع لامعأل باوث يف نيسحل نم يلعل نم دمحم-1-13611  
ةزحم يبأ نم يلعل نم نسحل نع نارهم نم ليعامسل نع ناسح نم دمحم نع دمحا نم دمحم نع يحي  
ناضمر رهش يف مورل و توبكنعل اةروس أرق نم :لاق ع هلل دبع يبأ نع ريصب يبأ نع هيبدأ نع  
نأ فاخأ ال و ادبأ هي ف ينثتسأ ال ةنجل لهأ نم -دمحم ابأ اي هلل و وهف نيرشع و ةثالث ةلئل  
؛ 10 ج ؛ ةعشل لئاسو). اناكم هلل نم نيتروسلل نيتهل نإ و امثإ ينيمي يف يلعل هلل بتكي  
(٣٦١ ص)

٥٣-٥٥ هي آ ،توبكنع اةروس [18]